

E-post: post@bivdu.no
Org.nr. 992 876 875
Kontaktperson:
Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:
Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA
Postadresse:
Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 BERGEN

Vår dato: 03.11.2024

Deres dato:

Deres ref.:

Sak 16c/2024 Reguleringsmøtet – Bivdu`s forslag til fiske etter reker i 2025 – Nord for 62° N.

Fiskeridirektøren har forelagt sitt forslag til regulering av fiske etter torsk i 2024 ovenfor Sametinget som politisk organ, men har samtidig valgt – for fjerde året på rad – og ikke innrømme Bivdu – som representant for rettighetshavere (fiskerne) i sjøsamiske områder – konsultasjon i denne saken (jf. Sameloven¹).

Til tross neglisjering av Bivdus krav om konsultasjon og mangelfull informasjon i saken, anser Bivdu det som formålstjenlig og nødvendig å fremme forslag i saken, slik at en gjennom dette kan sikre fiske i sjøsamisk område i dagens vanskelige ressursituasjon, hvor både kultur, næring og samfunnsliv står ovenfor nedleggelse og fraflytting.

Ut fra dette – og de begrensede opplysningene Bivdu har fått tilgang til i sak – vil Bivdu her fremme følgende forslag i fiske etter sei nord for 62° N i 2024 under dagens rådende rettighetsforhold i fiske:

Bivdus prinsippvedtak:

- Bivdu går inn for at befolkningen i sjøsamiske områder har rett til å fiske uten økonomiske krav, samt at retten til fiske lar seg gjøre å leve av.
- Bivdu vil konsultere med statlige, fylkeskommunale og kommunale myndigheter i denne sak før vedtak treffes og iverksettes.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan de foreslåtte tiltakene vil påvirke økosystemet i de nære kystområdene, og her spesielt forholdene i fjordene.
- Forvaltningen må utrede og synliggjøre hvordan de foreslåtte tiltakene vil påvirke og sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.
- Ingen båter over 15 meter / 25 BRT skal fiske innenfor vedtatte fjordlinjer.

¹ Jf. Sameloven: LOV 1987-06-12 nr 56, § 4.2 Konsultasjoner.

Statlige myndigheter, fylkeskommuner og kommuner er etter sameloven pålagt og konsultere med samer eller de som representerer samiske interesser, i alle saker som angår, og/eller kan innvirke på samer og de som bor i sjøsamiske områder vs. kultur, næring, språk og samfunn.

I konsultasjonsprosessen inngår også plikt til å gi full informasjon om relevante forhold, noe Bivdu ikke fått i denne saken. Minner også om at manglende konsultasjon er et pågående brudd på menneskerettighetene, samt mangelfull forvaltning som medføre ugyldig vedtak i saken.

E-post: post@bivdu.no.

Org.nr. 992 876 875

Kontaktperson:

Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:

Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA

Postadresse:

Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Åpning av Porsangerfjorden og Tanafjorden i Finnmark for fiske med reketrål.

Bivdu kan ikke se at Fiskeridirektøren i sitt forslag om å åpne to fjorder i Finnmark – Porsanger- og Tanafjorden – for fiske med reketrål, har gjort tilstrekkelige og nødvendige undersøkelser og vurderinger.

I Havressursloven (§ 7) vises det til at forvaltningen av de villevende marine ressursene i Norge både har plikt og skal gjennomføre forvaltningstiltak som er nødvendig for å sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene. Forvaltningen skal her gjennomføre:

- En føre-var, og en økosystembasert tilnærming der en tar hensyn til levemåter og biologiske mangfold.
- Bruke høstingsmetoder som er skånsom og tar omsyn til å redusere mulige virkninger gjennom å redusere negative virkninger på de levende ressursene.
- Sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring.

Bivdu kan ikke se at Fiskeridirektøren har hatt særlig stort fokus på å synliggjøre og drøfte økosystembasert tilnærming i forvaltningen samt å sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur og næring. Bivdu ser frem til at dette lar seg rett på i fremtidige forvaltningsforslag.

1) Økosystembasert tilnærming

Både i Porsanger- og i Tanafjorden er det mange marine arter – ca. 45 arter i Porsangerfjorden og ca. 65 arter i Tanafjorden – som lever i en økobasert tilnærming. Her inngår reke som art i begge fjordene.

Et uttak av reke med trål (som også fanger og forstyrrer alt anna fiske, organismer og habitat) i hele eller deler av fjordene vil selvsagt påvirke fjordens økosystem.

Undersøkelser, rapporter og risikovurderinger av et reketrålfiske i Porsanger- og Tanafjorden er ikke gjennomført ut fra et biologisk og økobasert perspektiv, noe Fiskeridirektøren må klargjøre før reketrålfiske settes i gang i Porsanger- og Tanafjorden.

2) Sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur.

Både Porsanger- og i Tanafjorden er sjøsamiske områder som gjennom en fornorskningssprosess de siste 150 årene har ført til at det samisk språk og koftetradisjoner (klær) langt på vei er forsvunnet.

Fiskerne i fjordene har ikke båter og utstyr til å fiske med reketrål, men alle båtene er utstyrt for å fiske med teiner.

Ettersom alle båtene er utstyrt for teinefanget etter kongekrabbe vil et teinefiske etter reke gjøre at alle båtene (100%) kan fiske reker med teiner. Dette fiske vil gi store positive økonomiske ringvirkninger for alle samene og alle andre som bor i Porsanger- og Tanafjorden den lokale flåten

E-post: post@bivdu.no.

Org.nr. 992 876 875

Kontaktperson:

Inge Arne Eriksen, tel. 915 20 202 / inge@bivdu.no

Besøk- og kontoradresse:

Kunnskapsparken, Markedsgt. 3, 9510 ALTA

Postadresse:

Rødsvingelveien 35, 9516 ALTA

Et reke-trålfiske i fjorden vil bli gjennomført av tilreisende fiskere og båter, og det vil ikke gi noen positiv virkning for samer og andre som bor i fjordene Porsanger og Tana.

Fiskeridirektøren må gjennomføre nødvendige undersøkelser og risikovurderinger før trålfiske settes i gang i Porsanger- og Tanafjorden, der en synliggjør de negative og positive følgende et trålfiske etter reker. Resultatet fra trålfiske må også sees i sammenheng med en videreutvikling av dagens teinefiske etter reker.

Fiskeridirektøren må også vurdere positive og negative effekter av fiske med trål i fjordene opp mot et fiske med teiner for hjemmeflåten, og her gi en vurdering av hvilket redskap (trål eller teiner) som best kan sikre det materielle grunnlaget for samisk kultur i Porsangerfjorden og Tanafjorden.

Bakgrunn

Trålfiske etter reker er en fiskemetode som i mange områder er svært omstridt. Grunnen er at trålfiske påvirker naturen ved at fangstmetoden fortsatt beskatter yngel, småfisk og setter unødvendige miljø- og klimaavtrykk.

Teinefisket etter reker er et åpent fiskeri som ikke har noen områdebegrensninger. Gjennom forsøksfiske i Varanger, Tana- og Porsangerfjorden har en utviklet nye teiner, og med dette oppnådd et bærekraftig rekefiske med svært høy verdiskapning per kilo fangst.

Bifangsten i reketeinefisket er forsvinnende liten, og det som er av bifangst settes umiddelbart ut i sjøen igjen. Klimautslippene er lave og miljøavtrykkene etter teinefiske (her reker) er ikke registrerbare. Til nå i forsøksperioden har markedet vist stor interesse for kjøp av levende teinefanget reker, med dobbelt pris per kg til fisker.

For å kunne oppnå et tilfredsstillende økonomisk resultat i fisket med teiner, er en imidlertid avhengig av å kunne drive dette fisket med et tilstrekkelig antall teiner, uten forstyrrelser og konkurranse fra trålfiske som fisker ned bestanden og gjør teinefisket ulønnsomt.

Mvh. Inge Arne Eriksen, leder i Bivdu